

CHUYÊN ĐỀ

RÈN KỸ NĂNG LÀM BÀI THI TRẮC NGHIỆM MÔN GDKT&PL CHO HỌC SINH LỚP 12

Giáo viên: Nguyễn Thị Lư

Môn: GDKT&PL

Tổ: Sử - Địa - GDKT&PL

Kính thưa quý vị đại biểu

Kính thưa quý thầy cô đồng nghiệp!

Hôm nay, trong không khí trang trọng của buổi hội thảo công tác ôn thi TN THPT năm học 2025 – 2026 của Trường THPT Hoàng Văn thụ, tôi rất vinh dự được báo cáo chuyên đề: *Rèn kỹ năng làm bài thi trắc nghiệm môn Giáo dục kinh tế và pháp luật cho học sinh lớp 12*

I. MỞ ĐẦU

Kỳ thi tốt nghiệp THPT tiếp tục được tổ chức thi theo hình thức trắc nghiệm khách quan ở nhiều môn học, đòi hỏi học sinh không chỉ nắm vững kiến thức mà còn phải thành thạo kỹ năng làm bài. Thực tiễn cho thấy, không ít học sinh lớp 12 có kiến thức tương đối tốt nhưng kết quả thi chưa cao, nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ hạn chế về kỹ năng làm bài như: Đọc đề chưa kỹ, thiếu chiến lược làm bài, chọn đáp án theo cảm tính, hoặc không kiểm soát được thời gian, chưa biết loại trừ phương án nhiễu và chưa có thói quen kiểm tra lại bài làm.

Vì vậy, việc rèn kỹ năng làm bài thi trắc nghiệm cho HS lớp 12 trong quá trình ôn thi TN là cần thiết, không chỉ góp phần nâng cao chất lượng ôn thi tốt nghiệp THPT, nâng cao điểm số mà còn góp phần hình thành cho HS tư duy làm bài khoa học, chủ động và hiệu quả.

II. THỰC TRẠNG

Qua thực tế giảng dạy và tổ chức ôn tập cho học sinh lớp 12, tôi nhận thấy:

Học sinh thường làm bài theo thói quen, nhiều HS làm đề theo thứ tự từ đầu đến cuối, dẫn đến mất nhiều thời gian cho câu khó, trong khi các câu dễ lại không được tối ưu hóa điểm số.

Kỹ năng đọc và phân tích đề còn hạn chế. Học sinh thường đọc lướt, nên không xác định chính xác yêu cầu câu hỏi, dẫn đến hiểu sai bản chất và chọn sai đáp án.

Kỹ năng loại trừ phương án nhiễu chưa tốt. Trong nhiều câu hỏi trắc nghiệm có yếu tố nhiễu, học sinh dễ bị “bẫy” bởi những phương án gần đúng nhưng sai bản chất.

Chưa hình thành thói quen luyện đề theo thời gian thực như kỳ thi thật. Tình trạng “sa đà câu khó”, hoặc làm quá chậm ở giai đoạn đầu khiến không đủ thời gian hoàn thành bài thi là khá phổ biến.

Việc luyện đề chưa gắn với phân tích lỗi sai. Học sinh thường chỉ quan tâm đến việc hoàn thành bài giáo viên giao, chưa hình thành thói quen tự sửa lỗi sai và rút kinh nghiệm sau mỗi bài làm, dẫn đến sai lặp lại nhiều lần.

Giáo viên đôi khi chú trọng truyền đạt kiến thức mà chưa đầu tư đúng mức cho rèn kỹ năng.

Thực trạng trên cho thấy việc rèn kỹ năng làm bài trắc nghiệm cần được tổ chức một

cách bài bản, có hệ thống và xuyên suốt trong quá trình ôn thi.

III. GIẢI PHÁP

1. Rèn kỹ năng đọc và xác định yêu cầu câu hỏi

Đọc kỹ toàn bộ câu hỏi trước khi chọn đáp án: Đây là kỹ năng nền tảng quan trọng, giúp hạn chế sai sót ngay từ bước đầu làm bài. Giáo viên cần rèn cho học sinh thói quen đọc kỹ câu hỏi trước khi chọn đáp án, tránh thói quen đọc lướt dẫn đến hiểu sai câu hỏi hoặc chọn đáp án theo cảm tính. Việc đọc kỹ câu hỏi giúp học sinh nắm đầy đủ và chính xác toàn bộ nội dung câu hỏi, tránh tình trạng hiểu thiếu hoặc hiểu sai dữ kiện. Vì vậy, việc đọc kỹ giúp học sinh nhận diện đúng yêu cầu thực sự của câu hỏi, tránh nhầm lẫn giữa đúng và sai, hoặc áp dụng sai hoàn cảnh. Đây là yếu tố quan trọng giúp hạn chế mất điểm đáng tiếc trong bài thi trắc nghiệm.

Nếu là câu hỏi tình huống, câu đúng/sai có nhiều thông tin thì cần đọc phần hỏi trước để biết được yêu cầu của câu hỏi và cần tìm thông tin gì, sau đó đọc phần thông tin, phân tích thông tin, hành vi đúng – sai của các chủ thể trong tình huống, bối cảnh, tránh suy luận cảm tính, xác định gạch chân từ khóa liên quan đến câu hỏi để không bị rối bởi các tình tiết phụ. Đồng thời, yêu cầu học sinh liên hệ với quy định pháp luật hoặc kiến thức đã học để giải thích.

Gạch chân từ khóa quan trọng: Hướng dẫn học sinh kỹ năng gạch chân từ khóa quan trọng trong câu hỏi. Thường thì từ khóa này sẽ in đậm đối với câu hỏi khẳng định “đúng”, phủ định “không, sai”, nếu không in đậm HS phải tìm và gạch chân từ khóa, từ đó HS định hướng được câu hỏi liên quan đến vấn đề gì. Khi đã xác định lựa chọn được đáp án HS phải giải thích, chỉ ra được căn cứ lựa chọn đáp án đó. Đây là thao tác nhỏ nhưng mang lại hiệu quả rất lớn trong làm bài. Việc xác định đúng từ khóa giúp học sinh tránh nhầm lẫn giữa các yêu cầu gần giống nhau nhưng bản chất khác nhau.

Khắc phục triệt để thói quen đọc lướt, đọc đoán ý của học sinh: Đây là nguyên nhân phổ biến dẫn đến sai sót trong bài thi trắc nghiệm. Đọc lướt khiến học sinh dễ bỏ qua các chi tiết quan trọng, hiểu sai bản chất hoặc nhầm lẫn yêu cầu của câu hỏi. Do đó, trong quá trình luyện đề, giáo viên cần yêu cầu học sinh thực hiện nghiêm túc thao tác đọc chậm – chắc – có gạch chân từ khóa.

2. Rèn kỹ năng phân loại câu hỏi khi làm bài

Giáo viên cần hướng dẫn học sinh hình thành thói quen phân loại câu hỏi ngay trong quá trình làm bài, coi đây là một chiến lược bắt buộc. Khi đọc đề, học sinh cần nhanh chóng nhận diện mức độ câu hỏi để xử lý phù hợp:

Câu dễ: làm trước để tối ưu điểm số

Câu trung bình: làm sau khi đã chắc chắn

Câu khó: tạm thời bỏ qua, đánh dấu để quay lại khi còn thời gian.

Việc phân loại giúp HS không sa đà vào câu hỏi khó ngay từ đầu, tránh mất thời gian và ảnh hưởng đến toàn bài. Đồng thời, giúp duy trì nhịp độ làm bài hợp lý, tạo tâm lý tự tin khi hoàn thành được nhiều câu đúng. Khi được rèn luyện thường xuyên, học sinh sẽ chủ động điều tiết tiến trình làm bài và đảm bảo hoàn thành bài thi trong thời gian quy định.

3. Rèn kỹ năng loại trừ phương án nhiễu

Trong đề thi trắc nghiệm, các phương án gây nhiễu thường được thiết kế tinh vi, dễ khiến học sinh nhầm lẫn nếu thiếu kỹ năng xử lý. Vì vậy, giáo viên cần rèn cho học sinh kỹ năng loại trừ đáp án một cách có hệ thống.

Trước hết, học sinh phải biết loại bỏ ngay những phương án sai rõ ràng dựa trên kiến thức đã học. Tiếp theo, cần nhận diện các phương án “gần đúng nhưng sai bản chất”, đây là dạng nhiễu phổ biến nhất. Sau đó, học sinh tiến hành so sánh logic giữa các phương án còn lại để lựa chọn đáp án tối ưu. Đặc biệt, cần tránh thói quen chọn đáp án theo cảm tính hoặc suy đoán thiếu căn cứ.

4. Rèn kỹ năng quản lý thời gian làm bài

Phân bố thời gian hợp lý và không được bỏ trống đáp án. Nguyên tắc khi làm bài thi trắc nghiệm là HS không được bỏ trống một câu trả lời nào dù không biết đáp án chính xác. Vì vậy, HS cần chú ý phân bố thời gian hợp lý để không bỏ sót bất kỳ câu hỏi nào. Trung bình thời gian cho mỗi câu/lệnh hỏi chỉ được làm từ 1– 1,25 phút (40 câu/50 phút). Trong quá trình làm bài, học sinh phải không dừng quá lâu ở một câu hỏi, đặc biệt là câu khó, mà nên đánh dấu để quay lại sau.

Đồng thời, cần hình thành thói quen dành một khoảng thời gian cuối giờ để rà soát lại toàn bộ bài làm, kiểm tra các câu đã chọn và điều chỉnh nếu cần thiết. Khi được rèn luyện thường xuyên, học sinh sẽ chủ động hơn trong kiểm soát thời gian và hạn chế sai sót không đáng có.

5. Tổ chức luyện đề theo mô phỏng thi thật và phân tích lỗi sai sau mỗi bài làm

GV tổ chức cho HS luyện đề đúng cấu trúc và thời gian quy định: 50 phút. Khi luyện đề GV yêu cầu HS cất hết tài liệu, sách vở, HS không sử dụng tài liệu, không trao đổi trong quá trình làm bài. GV chấm và phân tích kết quả ngay sau khi làm

Sau mỗi lần luyện đề, giáo viên cần phân tích lỗi sai, và hướng khắc phục cụ thể cho học sinh: Xác định câu sai; Phân loại nguyên nhân sai kiến thức – kỹ năng – tâm lý; Ghi lại lỗi sai điển hình; Ôn tập lại kiến thức liên quan. Đây là bước giúp học sinh không lặp lại sai lầm.

6. Rèn tâm lý phòng thi ổn định

Luyện tập trong điều kiện áp lực thời gian. Làm quen với việc gặp câu hỏi khó. Rèn sự bình tĩnh, không hoang mang. Tự tin dựa trên quá trình ôn luyện lâu dài. Tâm lý vững vàng giúp học sinh phát huy tốt năng lực thực tế trong phòng thi.

IV. KẾT LUẬN

Rèn kỹ năng làm bài thi trắc nghiệm không chỉ là hoạt động bổ trợ mà là nội dung cốt lõi trong công tác ôn thi tốt nghiệp THPT. Rèn kỹ năng làm bài thi trắc nghiệm là một quá trình rèn luyện có hệ thống, không phải làm bài theo cảm tính hay chạy theo số lượng. Việc rèn luyện cần được tiến hành thường xuyên, có hệ thống, có kiểm tra – đánh giá – điều chỉnh. Chỉ khi học sinh được rèn đúng kỹ năng, được trang bị đầy đủ chiến lược làm bài, kỹ năng phân tích và tâm lý vững vàng, thì kết quả thi sẽ được cải thiện một cách thực chất và bền vững.

Xin kính chúc sức khỏe quý vị đại biểu! Chúc buổi hội thảo thành công tốt đẹp!

Xin trân trọng cảm ơn!